

”Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda:
Arbete mot trakasserier och kränkningar”



Varekils skola
(ersätter tidigare LIKABEHANDLINGSPLAN)

2018

Inledning:

Det här kräver diskrimineringslagen:

Den som driver skolan ska se till att varje verksamhet (till exempel förskola eller skola):

Arbetar målmedvetet för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder.

Skolorna ska göra allt de kan för att förebygga och förhindra att något barn eller någon elev utsätts för trakasserier som har samband med någon av ovanstående diskrimineringsgrunder.

Den 15 juni 2017 upphörde Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:10) om arbetet mot diskriminering och kränkande behandling att gälla. Som en följd av detta har publikationen av de allmänna råden med kommentarer utgått.

Skolverket har beslutat att upphäva de allmänna råden eftersom delar av råden inte längre är aktuella. Råden grundar sig delvis på bestämmelser i diskrimineringslagen och förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling som är upphävda eller har ändrats. Från och med den 1 januari 2017 gäller nya bestämmelser om aktiva åtgärder mot diskriminering i diskrimineringslagen. Skollagens bestämmelser om åtgärder mot kränkande behandling (6 kapitlet) har inte ändrats.

Varekils skola

Likabehandlingsplan och plan mot diskriminering och kränkande behandling ersätts därför 2018 vid Varekils skola med:

"Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda: Arbeta mot trakasserier och kränkningar" som är handlingsplan avsett att upptäcka och med aktiva åtgärder stävja icke önskade beteenden. I väntan på Skolverkets nya råd och i enlighet med diskrimineringslagen presenteras därmed vår handlingsplan med föreslagna aktiva åtgärder att stävja diskriminerande beteenden enligt diskrimineringslagen.

Vår vision

På Varekils skola/fritidshem ska vi möta varandra med glädje och respekt. Elever, personal och föräldrar ska arbeta tillsammans för att utveckla barnen och ungdomarna till trygga, positiva, nyfikna och empatiska medborgare. Verksamheten ska genomsyras av framtidstro genom ett jämlikt, solidariskt och demokratiskt förhållningssätt. Arbetsmiljön i skolan ska präglas av respekt, trygghet och studiero.

För att leva upp till visionen krävs att alla, elever, föräldrar, personal och skolläda- ring tar avstånd ifrån alla tendenser till diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling. Detta gäller såväl elev mot elev, vuxen mot elev, elev mot vuxen och vuxen mot vuxen. Alla på vår skola har rätt att bli behandlade lika. Trakasserier, diskriminering eller

annan kränkande behandling är absolut förbjudet på vår skola. Varje händelse skall leda till en reaktion från de vuxna på skolan.

Vår värdegrund

Vi har alla samma värde. Oavsett var vi kommer ifrån, hur vi ser ut, om vi är kvinna eller man, oavsett sexuell läggning eller vad vi tror på, är vi alla lika mycket värda. De grundläggande värden som skall genomsyra vår skola är uttryckta i GRETA: Glädje, Respekt, Empati, Trygghet och Ansvar.

Elevernas delaktighet

Eleverna får information om "Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda" i början av höstterminen- genom aktiv GRETA-information.

Skolans värdegrund och ordningsregler diskuteras på klassrådet.

Elevrådet deltar i arbetet med att revidera "Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda".

Vårdnadshavarnas delaktighet

"Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda" går igenom av rektor eller representant från trygghetsgruppen på skolans verksamhetsråd. Via verksamhetsrådet har vårdnadshavare möjlighet att framföra synpunkter. Planen läggs ut på skolans hemsida.

Personalens delaktighet

Personalen får information om "Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda" när planen är fastställd. Planen finns på intranätet samt skolans hemsida. Vid höstterminens slut utvärderar arbetslagen verksamheten och ger förslag till konkreta mål och aktiviteter för "Arbete mot trakasserier och kränkningar". Skolans personal medverkar i att analysera resultat av trivselenkäten och ger förslag till revidering av planen under början av höstterminen.

Resultat av utvärderingen av föregående plan

Arbetet med att utveckla arbetsformer i undervisningen för att minska skillnaderna i resultat mellan pojkar och flickor: fortsatta insatser krävs och arbetsformer utvärderas. Personalen kommer att både individuellt och i arbetslaget fortsätta att söka pedagogiska modeller som medger större variationer i att tillgodogöra sig kunskap. Lärarna ska öka sin lyhördhet och reagera tidigare vid misstanke om att någon känner sig kränkt: fler elever upplever att vuxna reagerar och agerar i jämförelse med tidigare enkäter.

Främjande arbete

Det främjande arbetet är något som sker ständigt i den dagliga kontakten för att främja att alla behandlas lika.

Klassråd med mentor

Målet är att träna ett demokratiskt arbetssätt genom klassråd. Klassrådet väljer representanter till elevrådet. Ordningsregler, värdegrund och "likabehandlingsplan" diskuteras och utvärderas.

Ansvarig är mentor för varje klass.

Elevråd

Eleverna väljer en representanter i varje klass. Elevrådet deltar i arbetet med att revidera Ordningsregler och "Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda".

Ansvarig är rektor och personal med uppdrag som elevrådsstödjare.

Elevskydd

Elever jämställs med andra arbetstagare och ingår i den digitala arbetsmiljöaviseringen KIA. Elevskyddsarbete kommer att vara del i elevrådsarbetet. De kommer även att samverka med lilla trygghetsgruppen som består av elever och rektor i frågor om psykosocial och fysisk arbetsmiljö.

Klassrum

Det är läraren som styr placering och gruppindelning med elevernas lärande och trygghet som utgångspunkt.

Hälsosamtal

Skolsköterskan ansvarar för att genomföra hälsosamtal med alla elever i Förskoleklass samt åk 4. I åk 1, åk 2, åk 3, åk 5, åk 6 genomför skolsköterskan uppföljningssamtal.

Pedagogisk lunch

Personalens möjlighet till pedagogisk lunch till en reducerad kostnad ger fler vuxna i matsalen för ökad trygghet och möjlighet att upptäcka och agera på utsatthet.

Modersmålsundervisning

Målet är att erbjuda elever undervisning i sitt modersmål. Riktlinjer för och samordning av insatser sker gemensamt för alla skolor i Orust kommun.

Ansvarig är rektor med samordningsansvar för modersmålsundervisningen i Orust kommun.

Genus

Målet är att arbeta för att motverka skillnader i skolresultat mellan pojkar och flickor. Pedagogerna arbetar medvetet med att pröva olika metoder i undervisningen för att uppnå

detta. Arbetslaget diskuterar och utvärderar elevernas resultat ur ett genusperspektiv vid vårterminens slut.

Förebyggande åtgärder

Värdegrund

Att alla elever skall känna till skolans värdegrund och den finns uppsatt i alla klassrum. Rektor ser till att föräldrarna informeras om värdegrunden genom läsårsinformationen. Värdegrunden tas upp vid utvecklingssamtalet varje termin.

Ordningsregler

Alla elever skall känna till skolans ordningsregler. Ordningsreglerna finns uppsatta i alla klassrum.

Verksamhetsråd

Samverkan med föräldrarna sker bland annat genom ett verksamhetsråd med möten vid minst två tillfällen per termin. Vid höstterminens föräldramöte väljer föräldrarna i varje klass representanter till verksamhetsrådet. Personalrepresentant deltar från fritidshemmet och skolverksamheten. Ansvarig är Rektor.

Trivselenkät

Alla elever får möjlighet att anonymt fylla i en enkät för att följa upp elevernas trivsel och trygghet. Ansvarig för genomförandet är EHT. Enkäten genomförs höst respektive vår. Åk 2, 5 och 8 deltar även i V8-samarbete med gemensam enkät för 8 västsvenska kommuner.

Föräldraenkät

Varje läsår genomförs en föräldraenkät för att följa upp skolans resultat, trivsel och trygghet i åk 2 och åk 5.

Resultatet följs upp och analyseras av rektor med skolans personal, trygghetsgrupp och verksamhetsråd. Genomförs under hösttermin.

Närvaro

En viktig indikation på elevens trivsel och mående är närvaron i skolan.

Mentor följer upp närvaron för varje elev. Expeditionen underrättas om en elev uteblir. Skolan använder ett webbaserat närvaroprogram, skola 24, vilket gör att föräldrarna får daglig information om närvaron. Ett e-postmeddelande skickas till föräldrarna vid ogiltigt frånvaro. Särskilda rutiner finns utarbetade gemensamt för Orust skolor vid fall av återkommande och/eller ogiltigt frånvaro (åtgärdstrappa).

Främjande aktiviteter

För att skapa ett gott arbetsklimat och en sammanhållning i klassen, arbetslaget och på skolan som helhet sker olika aktiviteter som eleverna helt eller delvis har möjlighet driva och genomföra: exempelvis samverkan mellan klasser gällande olika ämnesteman, uppstartsdagar, allsångssamlingar, rastaktiviteter, lekdagar, vårpromenad, Nobeltema, idrottsdagar, framträdande av olika slag. GRETA- aktiviteter.

Övergångar

Övergången från Förskola- förskoleklass, FSK-klass-åk 1, åk 3- åk 4 samt åk 6 till år 7 förbereds genom en stadiabytardag, mentorsbesök och överlämningar mellan berörda pedagoger där elevhälsoteamet medverkar. Elevhälsoteamet arbetar fram förslag till klassindelning inför år 7 efter samråd med berörda avlämnande pedagoger.

Ansvariga är Elevhälsoteamet.

Trygghetsgrupp

På skolan finns en trygghetsgrupp där rektor, skolkurator, och representanter från arbetslagen ingår. Dess uppgift är att diskutera övergripande frågor gällande och att åtgärda om elever upplever sig diskriminerade, trakasserade eller kränkta.

Matvärd och bussvärd

För att skapa förutsättningar för en trygg miljö i skolans matsal och vid bussarna finns bussvärdar och matvärdar. Ansvarig är schemalagd pedagog.

Vuxennärvaro

All personal har till uppgift att vara tillgängliga och lyhörda för elevernas behov av att bli sedda och respekterade. De skall särskilt uppmärksamma de platser som eleverna uppgett som otrygga: ex. vid bussfällorna. Personalen skall ha särskilt uppsikt utomhus då det har snöat. Arbetslagen har ett gemensamt ansvar i att påminna om vuxennärvaron.

Policy gällande sociala medier

På skolan ser vi att sociala medier skapar problem som återspeglar sig i skolan. Elever blir trakasserade eller kränkta på ett grövre sätt.

Skolan har som mål att motverka detta genom att upplysa och motverka oönskade beteenden och skapa förutsättningar för att nyttja sociala medier på ett konstruktivt sätt. Sociala medier är inte tillåtna under skoltid. Vidare rekommenderar skolan även elever och deras familjer att samtala om sociala medier för att minska elevernas utsatthet på nätet. Under skoldagen är mobiltelefonerna ej i bruk.

Rutiner för akuta situationer

Policy

För att leva upp till skolans vision krävs att alla, elever, föräldrar, personal och skolledning tar avstånd från alla tendenser till diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling. Detta gäller så väl elev mot elev, vuxen mot elev, elev mot vuxen som vuxen mot vuxen. Trakasserier, diskriminering eller annan kränkande behandling är absolut förbjudet på vår skola. **Varje händelse** skall leda till en reaktion från de vuxna på skolan.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Alla elever och deras vårdnadshavare får information om vikten av att vända sig till mentor eller annan personal för att uppmärksamma/få hjälp vid misstanke om diskriminering, trakasserier eller kränkningar. All personal har ansvar att reagera mot diskriminering, trakasserier eller kränkningar. Mentor informeras och vid behov informeras annan berörd personal. Vid arbetslagsmöte varje vecka (måndagar) diskuteras elevernas trivsel och trygghet. Vid utvecklingssamtalet tar mentor upp trivsel och trygghet med elev och vårdnadshavare.

Vid konstaterad kränkning eller misstanke om kränkning följs planen Ärendegång vid Kränkande behandling. Den personal som först blev uppmärksam på händelsen gör en anmälan till rektor. Utredning om händelsen startar "Dokumentation av utredning om kränkande behandling diskriminering". Rektor gör en "anmälan till huvudman om kränkande behandling". Handlingsplan upprättas/ "Dokumentation av åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar".

Dokumentationen sparas enligt dokumentationsplanen.

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till:

Vid misstanke om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling samtalar i första hand mentor med berörd elev.

Ärendet lämnas vidare till trygghetsgruppen om elev, vårdnadshavare, mentor eller annan personal önskar det eller vid upprepade händelser.

Representanter i trygghetsgruppen:

Eva-Lena Brask, fritidsledare- telefon 0304 334575/eva.lena.brask@utb.orust.se

Ina Wollbrant, fritidsledare- telefon 0304-334575/ ina.wollbrant@utb.orust.se

Alexandra Karlsson, lärare - telefon 0304- 334571/alexandra.karlsson@utb.orust.se

Sofie Olsson, förskollärare - telefon 0304 334573/ sofie.olsson@utb.orust.se

Ellinor Jansson, lärare- telefon 0304-334571/ellinor.jansson@utb.orust.se

Anna- Carin Liljesson, lärare- telefon 0304-334571/anna-carin.liljesson@utb.orust.se

Maria Berglund, skolkurator - telefon 0304-334858/ maria.berglund@orust.se

Camilla Bredeby, rektor – telefon 0304-334012 camilla.bredeby@orust.se

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

Två representanter ur trygghetsgruppen (TG) samtalar enskilt med berörda elever. Inom 24 timmar informeras hemmen av representant från TG. Information lämnas till berörda mentorer, muntligt eller skriftligt. Ärendet dokumenteras på särskild blankett som lämnas till rektor. Uppföljningssamtal sker efter 1-2 veckor.

Har kränkningarna upphört avslutas samtalen. Handlingsplan upprättas för utsatt elev och/eller elev som utsätter om kränkningarna inte upphört. Åtgärder skall alltid övervägas i syfte att förändra förhållanden på grupp- och/eller organisationsnivå. Rektor kallar vid behov till Elevhälsokonferens (EHK). Om vidtagna åtgärder i handlingsplanen inte leder till att trakasserier eller kränkningar upphör kallar rektor alltid till EHK. I varje enskilt fall görs en bedömning av/om anmälan till socialtjänsten bör ske.

Vid brottsmisstanke fattar rektor beslut om polisanmälan.

Vid händelser som inneburit allvarlig fara för liv eller hälsa skall Arbetsmiljöverket underrättas av rektor. För att garantera andra elevers trygghet och för att undervisningens kvalitet skall kunna upprätthållas kan en elev i undantagsfall stängas av/flyttas, ytterst mot elevens och vårdnadshavarens vilja. Detta kan bli aktuellt för att bättre kunna tillgodose elevens behov av särskilda stödåtgärder.

Se vidare Orust kommuns riktlinjer mot hot och våld.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

Ärendet lämnas över till rektor. Rektor samtalar med berörd elev.

Rektor samtalar med den berörda skolpersonalen.

Möte med den berörda personalen, rektor och elev tillsammans med vårdnadshavare för att samråda om lämpliga åtgärder.

Rektor gör en uppföljning med de inblandade inom en vecka.

Om situationen inte blivit bra kontaktar rektor personalavdelningen för samråd om ytterligare åtgärder.

Ansvarig är rektor.

Rutiner för att utreda och åtgärda om elev blir diskriminerad

Elev, förälder, mentor eller annan personal som uppmärksammar/misstänker diskriminering av elev anmäler det till trygghetsgruppen. Samtal med den eventuellt diskriminerade eleven genomförs av två personer ur trygghetsgruppen. Ärendet dokumenteras.

Vårdnadshavare informeras inom 24 timmar.

Trygghetsteamet samlas och utvärderar uppgifterna. Samtal sker med skolans personal/arbetslag/pedagog beroende på vilka som är involverade i den upplevda diskrimineringen.

Vid behov genomförs ändringar i skolans regler för att motverka framtida diskriminering. Rektor ansvarar.

Rutiner för uppföljning

Uppföljning av åtgärderna sker 1- 2 veckor efter genomförd TG-utredning. Ärendet avslutas om diskriminering/trakasserier/kränkningar upphört. Efter två uppföljningar utan att det upphört vidtas nästa åtgärd. Ansvarig är rektor och/eller personal i trygghetsgruppen.

Rutiner för dokumentation

Dokumentation sker av ansvarig personal i trygghetsgruppen eller rektor som ansvarar för utredningen.

Ansvarsförhållande

All personal är ansvarig för att följa upp misstanke om kränkning, trakasserier eller diskriminering. Information ges till mentor. Mentor ansvarar i första hand för att samtala med berörda. Vid behov kontaktar mentor personal i trygghetsgruppen. Representant i trygghetsgruppen ansvarar för att utreda, dokumentera och följa upp.

Rektor är alltid ansvarig i fall som rör att personal utsätter elev eller annan personal för kränkning, trakasserier eller diskriminering.

Rektor ansvarar för att vidarebefordra anmälan om trakasserier till huvudmannen.

Kartläggning

Samtal om arbetsmiljö, trivsel sker vid utvecklingssamtal, vid klassråd och elevråd

Kartläggning sker genom att eleverna får fylla i en trivselenkät varje termin.

Föräldrarna får fylla i en föräldraenkät varje läsår.

Alla mentorer får del av kartläggningen.

Eleverna får del av resultatet av kartläggningen genom klassens mentorer.

Resultatet analyseras och insatser planeras genom trygghetsgruppen.

Resultat och analys

Trivselenkät har digitaliserats och delvis omarbetats. Det påverkar möjligheten att göra jämförelser med tidigare år. Bland annat har frågor om eleverna blivit kränkta, diskriminerade eller trakasserade förts samman till en fråga. Viss koppling till sociala medier har lagts till.

Bland frågor kartläggs; *Trygg på skolan, Kränkt eller trakasserad av någon elev, Kränkt, diskriminerad eller trakasserad av någon vuxen, Upplevelse av att personal på skolan reagerar om någon blir utsatt, Otrygga platser.*

Att alla elever vet vad jag ska göra om jag eller någon annan blir rädd eller kränkt t.ex re-
tad, slagen eller utfrys.

Att alla elever ska känna sig trygga vid bussarna

Insatser för att nå målen

Gemensam aktivitetsdag/aktivitetsdagar för alla elever i arbetslaget i syfte att stärka ge-
menskapen mellan elever i de olika klasserna.

I arbetet med GRETA, (glädje, respekt, empati, trygghet, ansvar,) skolas värdegrund ,få
eleverna bli trygga i hur de ska agera vid eventuell kränkning eller diskriminering.

Införande av bussträffpunkt där eleven kan träffa bussvakten på skolgården för att tillsam-
mans gå er till busskuren.

Förklaring av begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när skolan missgynnar en elev utifrån diskrimineringsgrunderna.

Diskriminering är förbjudet om det beror på:

- 1 Kön
- 2 Könsoverskridande identitet eller uttryck
- 3 Etnisk tillhörighet
- 4 Religion eller annan trosuppfattning
- 5 Funktionsnedsättning
- 6 Sexuell läggning
- 7 Ålder.

Diskrimineringsgrunder:

Se ovan

Trakasserier:

Trakasserier är uppträdande som kränker en annans persons värdighet och som har sam-
band med diskrimineringsgrunderna.

Kränkande behandling:

Kränkande behandling är uppträdande som kränker en annan persons värdighet men som
inte har samband med diskrimineringsgrunderna.

Exempel: fysisk (slag, knuffar), verbal (hot, nedsättande ord, öknamn), psykosocial (utfrys-
ning, blickar), texter och bilder (teckningar, lappar, SMS, MMS, eller meddelanden på olika
webcommunities, eg sociala medier.)

**Lagar och regler som styr arbetet för ”Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda”
och för att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling:**

FN´s barnkonvention (artikel 2, 3, 6, 12, 19 och 28)

Skollagen (6 kap. 8§)

Diskrimineringslagen (3 kap. 16§) Lag (2016:828).

Förordning om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling.

Ett starkare skydd mot diskriminering Prop. 2007/08:95

2018-01-09